

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Милоје Лешјанин, полицијски писар прве класе среза алексиначког, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 22. јануара 1911. године, у Београду.

РАСПИС

свила окружним начелствима
и Управи града Београда.

Поједини чиновници подручне ми струке, обраћају ми се са молбом да им, у смислу § 19. закона о чиновницима грађанског реда одобрим одсуство од дужности, ради лечења и боловања.

Други опет, по праву § 71. истог закона, траже да се ставе у пензију на основу тач. 2. или 3. § 69. пом. закона.

И једни и други, као доказ за своје тражење, подносе лекарска уверења о стању свог здравља издата им, било од државних било од приватних лекара.

У већини случајева тих тражења, како за одсуство тако и за пензију нашао сам да нису испуњени услови ни из § 19. ни 69. закона о чиновницима грађанског реда; јер многи чиновници сматрају да је довољно само поднети лекарско уверење о болести, па да они имају права да им се по молби учини. Лекарске пак сведоцбе махом су нејасне, пошто се из њих

не види, да ли би се дотични чиновник, према болести коју има, могао лечити и поред отправљања поверене му дужности, или му је, с обзиром на болест, потребно одсуство од дужности, ради лечења и боловања.

По § 19. реченог закона одсуство се даје само по важној потреби, а по § 69. тач. 2. и 3. молба за пензију не може се одбити само тада, ако је дотични чиновник због телесних слабости за службу неспособан постао, или ако због болести не би могао дужности своје значајне послове радити, што се и једно и друго, по природи саме ствари, мора утврдити стручним — лекарским — прегледом, који стручњаци морају бити одређени од надлежне власти, а никако по вољи и избору молиоца.

Како су овакви захтеви тих чиновника и одобравање одсуства и уважавање молби за пензију по досадањем начину противни горе наведеним законским прописима и штетни по интересе државне службе — то позван дужношћу да руководим пословима поверене ми струке и да се бринем о тачном извршењу закона и законитих уредаба, не могу допустити да се тако и даље поступа.

Зато, а на основу §§ 5. и 7. Устројства Централне Државне Управе наређујем томе начелству — Управи — да у будуће прима и спроводи ми на решење само оне молбе подручних му чиновника, било за одсуство било за пензију, које су снабдевене лекарским сведоцбама о стању здравља молиоцева, издатим од стране лекара, који су указни државни чиновници и то:

за одсуство до петнаест дана довољна је и сведоцба издата од стране среског лекара;

за одсуство до месец дана сведоцба издата од стране окружног физикаса;

за одсуство до два месеца сведоцба од три лекара, који ће као стручна комисија прегледати оболелог чиновника и у којој комисији као члан мора бити окружни физикус. Ову комисију, на захтев молиоца и о његовом трошку, одређује окружни или срески начелник, како се кад молилац буде обратио, и како буде могуће и лакше према броју лекара у месту среза односно окружног начелства. Само у местима где нема три државна лекара, моћи ће се за трећег члана комисије одредити приватни лекар; и

за одсуство преко два месеца сведоцба од стране тројице лекара, које ја у комисију одредим.

У свакој лекарској сведоцби, на основу које се тражи одсуство, мора бити утврђено и изрично наглашено, да се молилац, према стању болести, не може лечити и поред отправљања редовне дужности, већ да му је зато неопходно потребно одсуство од дужности, ради лечења. А у случају, када молилац тражи одсуство дужности од два месеца, чланови комисије, поред наведеног, морају још констатовати: да ли је молилац, због нађене болести, у опште способан за државну службу.

У случају када се чиновник изненадно разболи, он је дужан с места о томе известити претпостављеног му старешину, па ако би болест трајала дужности од три дана, тада у свему има поступити овако како се овим претписом наређује у случају тражења одсуства.

Молба за пензију на основу § 69. тач. 2. или 3. закона о чиновницима грађанског реда, неће моћи бити одбијена само у том случају, ако се сведоцбом од стране тројице државних лекара, које ја одредим о трошку молиоца, утврди да постоји оно што се условљава § 69. тач. 2. односно 3. реченог закона.

Лекарске сведоцбе, које нису издате на овај начин, како се овим претписом на-

ређује, или би биле издате од стране приватних лекара, неће се узимати у обзир и сматраће се да молилац своје наводе у молби ничим није доказао.

Препоручујем начелству — Управи — да овај претпис саопшти свима полицијским чиновницима и државним лекарима у своме подручју, ради знања и управљања на ме о томе што пре извести.

ПБр. 1789.

26. јануара 1911. год.
у Београду.

Заступник
Министра Унутрашњих Дела,
Министар Финансија,
Стој. М. Протић с. р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу децембру 1910. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца децембра извршено је у Србији :

1. Убиства	23
2. Детоубиства	2
3. Нехотичних убиства	5
4. Покушаја убиства	32
5. Разбојништва	7
6. Силовања	3
7. Тешких телесних повреда	20
8. Паљевина	99
9. Опасних крађа	134
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	10 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је :

Убиства	21 или 91.3%
Детоубиства	0 » 0.0%
Нехотичних убиства	5 » 100.0%
Покушаја убиства	29 » 90.6%
Разбојништва	7 » 100.0%
Силовања	3 » 100.0%
Тешких тел. повреда	20 » 100.0%
Паљевина	14 » 14.1%
Опасних крађа	54 » 47.7%
Злонамер. поништаја туђих ствари	2 » 25.0%

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (10), затим помоћу *тупог оруђа* (8), помоћу *оштрог оруђа* (5).

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у *међусобној свађи* за 14 случајева, у *освети* за 2, у *одбрани живота* за 1, у *користољубљу* за 1 и у *љубави* за 1. За четири случаја узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у срезу параћинском 2, у срезу млав-

ском 2 и по 1 у срезовима: врачарском, подгорском, крагујевачком, неготинском, ражањском (непронађено), копаоничком, деспотовачком, темњишком, оба моравска, пожаревачком, љубишком, таковском, бољевачком, косаничком (непронађено), рачанском, жичком, трнавском и у вароши Београду.

Детоубиства су извршена по 1 у срезовима: неготинском (непронађено), и млавском (непронађено).

Нехотична убиства су извршена: у срезу црногорском 2 и по 1 у срезовима: брзопаланачком, трстеничком и аријском.

Покушаји убиства су извршени: у срезу звишком 4, у срезу подунавском 3 (1 непронађен), у срезу колубарском округа београдског 2, у срезу лесковачком 2, у срезу параћинском 2, у срезу поцерском 2, у срезу добричком 2, у срезу прокупачком 2 и по 1 у срезовима: врачарском, власотиначком, јасеничком округа крагујевачког, поречком, расинском, алексиначком, јадранском, млавском, заглавском (непронађен),¹⁾ златиборском (непронађен) и у вароши Ваљеву.

Сва ова дела извршена су у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу ресавском 2 и по 1 у срезовима: поречком, млавском, хомољском, подунавском и у вароши Београду.

Силовања су извршена по 1 у срезовима: расинском, љубишком и у вароши Ваљеву.

Тешке телесне повреде су извршене: у срезу подунавском 3, у срезу колубарском округа ваљевског 2, у срезу таковском 2, у срезу качерском 2, у срезу жичком 2 и по 1 у срезовима: тамнавском, крагујевачком, јасеничком округа крагујевачког, лепеничком, гружанском, посаво-тамнавском, поцерском, јадранском и млавском.

Паљевине извршене су: у срезу подунавском 10, у срезу масуричком 8, у срезу бањском 7, у срезу нишком 5 (1 пронађена), у срезу прокупачком 5 (2 пронађене), у срезу параћинском 4, у срезу алексиначком 4, у срезу орашком 4 (1 пронађена), у срезу добричком 4 (2 пронађене), у срезу колубарском округа ваљевског 3, у срезу јаблиничком 3, у срезу копаоничком 3 (2 пронађене), у срезу деспотовачком 3, у срезу пожаревачком 3, у срезу посавском округа београдског 2 (1 пронађена), у срезу ваљевском 2, у срезу посавском округа ваљевског 2, у срезу лепеничком 2 (1 пронађена), у срезу гружанском 2, у срезу трстеничком 2, у срезу качерском 2 (1 пронађена), у срезу пожепском 2 и по 1 у срезовима: пчињском, лесковачком, крагујевачком, јасеничком окр. крагујевачког (пронађена), брзопаланачком, неготинском, кључком, беличком, левачком, темњишком (пронађена), ресавском, рађевском, бољевачком (пронађена), косаничком, златиборском, драгачевском и у вароши Пожаревцу.

Вредност свих ових паљевина износи око 17.600 динара.

Опасне крађе су извршене: у вароши Београду 7 (4 пронађене), у срезу ресавском 6 (4 пронађене), у срезу лепеничком 5, у срезу звишком 5, у срезу хомољском 5 (све пронађене), у срезу зајечарском 5 (2 пронађене), у срезу жупском 4 (1 пронађена), у срезу беличком 4 (3 пронађене), у срезу качерском 4 (све пронађене), у срезу грочанском 3 (1 пронађена), у срезу ваљевском 3 (1 пронађена), у срезу колубарском округа ваљевског 3, у срезу пчињском 3 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 3 (2 пронађене), у срезу трстеничком 3, у срезу голубачком 3, у срезу млавском 3 (2 пронађене), у срезу пожаревачком 3 (1 пронађена), у вароши Горњем Милановцу 3 (све пронађене), у срезу жичком 3 (2 пронађене), у срезу врачарском 2 (1 пронађена), у срезу космајском 2 (1 пронађена), у срезу посавском округа ваљевског 2, у срезу лесковачком 2 (1 пронађена), у срезу гружанском 2, у срезу брзопаланачком 2 (1 пронађена), у срезу неготинском 2, у вароши Ђуприји 2 (1 пронађена), у срезу нишавском 2 (1 пронађена), у срезу лужничком 2, у срезу посаво-тамнавском 2, у срезу мачванском 2, у срезу јадранском 2 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 2 (1 пронађена), у срезу моравском округа пожаревачког 2 (обе пронађене), у срезу бољевачком 2 (1 пронађена), у срезу тимчком 2, у срезу драгачевском 2, у срезу студеничком 2 (1 пронађена), у вароши Чачку 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, кључком (пронађена), ражањском (пронађена), копаоничком, левачком (пронађена), нишком, белопаланачком, рађевском, рамском (пронађена), таковском (пронађена), косаничком, аријском (пронађена), пожепском и у варошима: Неготину, Крушевцу и Зајечару. Вредност свих ових крађа износи око 14.300 динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу деспотовачком 3 и по 1 у срезовима: подгорском, копаоничком, качерском (пронађен), јасеничком окр. смедеревског, добричком, драгачевском и у вароши Крушевцу (пронађен).

Вредност свих уништених ствари износи око 1.900 динара.

Поред изложених дела у току месеца децембра извршено је у Србији и 15 самоубиства и то: у вароши Београду 3, у срезу рачанском 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, јаблиничком, кључком, трстеничком, левачком, поцерском, прокупачком, студеничком, драгачевском и у вароши Шапцу.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем* 7, *ватреним оружјем* 6, *тровањем* 1 и *дављењем у води* 1, а узроци њиховом извршењу леже: у *болести* за 6 случајева, у *рђавом домаћем животу* за 3, у *чистољубљу* за 1, у *страху од казне* за 1, у *душевном растројству* за 1 а за 3 случаја узроци су *непознати*.

Покушаји самоубиства извршени су: у вароши Београду 3; у вароши Врању 1 и у срезу млавском 1, и то 3 ватреним оружјем а тровањем 2; а узроци страх

¹⁾ У децембру месецу 1909. г. дела ових било је:

1. Убиства	29
2. Детоубиства	1
3. Нехотичних убиства	3
4. Покушаја убиства	32
5. Разбојништва	9
6. Тешких телесних повреда	10
7. Паљевина	75
8. Опасних крађа	185
9. Злонамерних поништаја туђих ствари	7

¹⁾ Убачен динамит у кући.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.ubod.kazne.љубав, рђаво материјално стање, очајање и I непознат.

Општи преглед до сад изложених дели овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Општи преглед до сад изложених дели овакав је:											
		Убиства	Детубства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	—	—	3	—	—	—	2	8	—	1	—
2	« ваљевски	1	—	—	1	—	1	3	7	8	1	—	—
3	« врањски	—	—	—	3	—	—	—	13	5	—	1	1
4	« крагујевачки	1	—	—	1	—	—	4	6	10	—	—	—
5	« крајински	1	1	1	1	1	—	—	3	6	—	1	—
6	« крушевачки	2	—	1	3	—	1	—	5	10	2	1	—
7	« моравски	4	—	—	2	2	—	—	11	13	3	1	—
8	« нишки	1	—	—	1	—	—	—	16	1	—	—	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—
10	« подрински	—	—	—	3	—	—	3	1	7	—	2	—
11	« пожаревачки	4	1	—	5	2	—	1	4	24	—	—	1
12	« руднички	2	—	—	—	—	1	4	2	8	1	—	—
13	« смедеревски	—	—	—	3	1	—	3	14	—	1	—	—
14	« тимочки	1	—	—	1	—	—	—	1	10	—	—	—
15	« топлички	1	—	—	4	—	—	—	10	1	1	1	—
16	« ужички	1	—	3	1	—	—	—	3	2	—	2	—
17	« чачански	2	—	—	—	—	—	2	1	9	1	2	—
18	Управе града Београда	1	—	—	—	1	—	—	—	7	—	3	3
Свега:		23	2	5	32	7	3	20	99	134	10	15	5

Из канцеларије Антропометријско-Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 31. јануара 1911. године АБр. 223, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(НАСТАВАК)

Г. Марко Стојановић, у својој документованој расправи: *Јавна продаја неопкретности и обавеза купца на њој коју цену не положи* (Архив, год. 1906., стр. 432.), упоређује случај којим се овде бавимо са установом приватнога права познатом, у аустриском (§§ 1400. à 1410. Аустр. Грађ. Зак.) и немачком (§§ 783. à 792. Нем. Грађ. Зак.) праву, под именом: Die Anweisung. Код нас имамо о тој установи одредбе у §§ 872. à 881. Грађ. Зак.. То је, речено у најопштијим потезима, случај када дужник себе, код повериоца, другим дужником замени. Поверилац се тада зове заменопримац, *der angewiesene Gläubiger, Assignatar.* (ако је, то јест, он пристао на замену), први дужник, који даје замену, заменодавац, *der anweisende Schuldner, der Assignant,* а други дужник, који се даје у замену, заменитељ, *der zugewiesene Dritte, der Assignat.* Када је, због тога што први купац није платио излицитирану цену, дошло до друге продаје, тада, вели Г. Стојановић, имамо случај замене дужника: први купац, који је дужник као лицитанат на првој продаји, даје повериоцима својим (онима за чији је рачун била продаја као и онеме чије је добро продато), на место себе, новог

дужника, купца на другој продаји. Па како, по §-у 878. Грађ. Законика који вели: „Ако су и заменопримац и заменитељ примили поднесену замену, али заменитељ не исплати на време дуг; онда ће се заменопримац обратити на заменодавца, и овај ће га намирити морати по оном закону по ком уступитељ пријемнику одговарати мора за уступљени дуг“¹⁾, то онда излази, да је први купац, као заменодавац, дужан платити ономе чије је добро продавано односно његовим повериоцима цену коју је други купац, као заменитељ, понудио на другој продаји, ако овај ту цену не би о року положио. Први купац одговара за целу ту цену, ако би она равна била цени коју је он сам био дао на првој продаји или ако би она од ове мања била. Наравно, у овом другом случају, замена не би била потпуна, у том смислу што би ту први купац био замењен другим само делимично, у границама цене коју је овај други купац понудио на другој продаји: преко тога био би само један дужник, први купац.

Ово објашњење које Г. Стојановић разматра више ради исцрпније обраде теме своје расправе, не прихватајући га одлучно, бар у колико је реч о правним

¹⁾ В. §§ 864. à 871. Грађ. Зак.. Само у случају, предвиђеном у §-у 872. Грађ. Зак., не може више заменопримац тражити наплату од заменодавца, случај који § 1401. Аустр. Грађ. Зак. назива *Vollständige Anweisung.* Иначе имамо: *Unvollständige Anweisung* (§ 1402. Аустр. Грађ. Зак.).

последикама замене, не би се могло усвојити ни по томе што је тешко рећи да, у случају поновне јавне лицитације, имамо пример замене. Замена претпоставља једну одређену личност коју дужник место себе предлаже повериоцу, што овде не стоји: купац на првој лицитацији не зна ко ће пописано добро купити на другој продаји, те се стога не може ни рећи да је, не полажући излицитирану цену и доводећи ствар до нове продаје, први купац хтео повериоцима својим да да замену. Осим тога, да други купац буде заменик првом, треба и његов пристајак за то, а ми знамо да је он одговоран за цену коју је дао на другој продаји по уговору и куповини који је на њој закључио а не по каквом споразуму са првим купцем, кога споразума и није било.

Али, још је важнији овај разлог због кога се не може овде аргументисати помоћу установе замене дужника. Јер, то би, као што је горе речено, водило томе резултату да би се повериоци (односно дужник) морали прво обратити, за наплату диференције између цене на другој и трећој лицитацији, другом купцу, и тек ако овај то не би био у стању измирити, могли би они, за исту наплату, тужити првога купца (§ 878. Грађ. Зак.). Међутим, повериоци (односно дужник) који су преко свога пуномоћника, извршнога органа, закључили, са првим купцем, засебно и независно од друге лицитације, уговор о продаји и куповини, имају несумњиво право захтевати, од њега, директно наплату све штете којим је причинио неизвршењем тога уговора, нити би се први купац, да би своју обавезу направно, према обавези дугога купца, споредном (субсидиерном), могао позивати на замену из §-а 878. Грађ. Зак., замену на коју повериоци (односно дужник) нити су, преко органа власти, пристали нити су за њу били питани. Само онда ако би се овај случај подвео под замену из §-а 874. Грађ. Зак. који вели: „Ако дужник против воље поверитеља другога место себе као дужника стави, то повериоца везати не може, но обавеза важи само између оних, који су на то пристали и сагласили се“, могли би повериоци (односно дужник) тражити, и поред замене, непосредно од првог купца наплату мањка који је трећа продаја према другој показала. Али, и у том обиму, не би се могао овај случај са заменом изједначити, пошто, као што смо то већ казали, није, за замену, било уговора ни између самих дужника, првога и другога купца.

Па какав је, напослетку, правни однос између првога и другога купца и поверилаца (односно дужника)? Извесна је ствар да ови имају право обратити се, директно и одмах, за наплату разлике у цени између друге и треће продаје на ма кога од двају купаца, што значи да повериоци (односно дужник) имају, у том погледу, исто право наспрам тих купаца које повериоци имају код солидарних обавеза. Међутим, ту немамо, а то смо из досадашњих објашњења видели, ни уговорну солидарност нити законску солидарност из § 804. Грађ. Зак..

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ми мислимо да је овде онај случај који извесни аустријски правни аутори називају простом солидарношћу, die *blosse Solidarverpflichtung*, за разлику од праве солидарности, die *Correalität*. То је такав случај када солидарна обавеза проистиче не из једног већ из *више правних послова*¹⁾ — њих има толико колико и солидарних дужника — једних од других одвојених и независних. Заједница која између њих постоји састоји се у томе што све те обавезе имају исти предмет, што су оне, објективно, само једна обавеза, тако да, када ма који од обавезаних своју обавезу испуни, обавеза и осталих дужника је тиме угашена. Међутим, код праве солидарности имамо само *један правни посао* закључен од стране два или више лица која се тим послом солидарно обавезују.

То баш што неки аутори називају простом солидарношћу имамо у нашем случају: први и други купац дугују објективно једно и исто, ону диференцију у цени између друге и треће продаје, али та њихова објективна заједница не произилази из једног и истог правног посла, већ из два засебна и одвојена правна посла: један је прва а други је друга лицензијација, односно уговор о куповини и продаји на њима закључени. Ово је, дакле, по начину свога постанка, једна солидарна обавеза *suī generis*: она нити је уговорна, јер уговорна солидарност претпоставља споразум међу солидарним дужницима, чега овде нема, нити је законска, пошто обавеза накнаде штете овде произилази из уговора а не из деликта или квази-деликта.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Ж. Периф.

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

Према *v. Bar*-у увреда је, као што ће се видети, *наношење душевног бола*, те према томе може бити објекат увреде само онај, који је може осетити.²⁾ На тај начин и деца могу бити према њему жртва увреде, али само онда, кад је осећају, што је једно фактичко питање. Жртва клевете пак она могу, вели, увек бити.³⁾ Пошто је његово схватање увреде неумесно, погрешан је и закључак из истог односно пасивне способности деце за увреду.

Према неким деца немају у опште пасивне способности за увреду и клевету.⁴⁾

Према нашем К. З. деца имају пасивну способност у питању. То се види из § 215.

1) Ми узимамо само случај уговорних обавеза, јер нас се овде једино он и тиче. У самој ствари, проста солидарност може постојати — ако се у опште прими деоба солидарности на праву и просту — и код неговорне обавезе накнаде штете. В. *Stubenrauch*, II, S. 230, п. 2.

2) 182.

3) 184.

4) *John* у *Holtendorff's Rechtslexikon* 263.

т. 1., где се поред осталог вели: „но отац може тужити за своје *неунолетно дете*“. Пошто није укинута, ова одредба важи и за штампарске увреде и клевете.

Б. Душевно болесна лица.

Према претежном мишљењу и душевно болесна лица имају пасивну способност за увреду и клевету¹⁾. На име она могу бити вређана и клеветана у погледу свог људског достојанства, које не губе душевном оболелошћу, као и у погледу оних вредности, које су имала за време здравог душевног стања.

Према неким душевно болесна лица немају пасивне способности у питању²⁾. *v. Bar*³⁾, *Liermann*⁴⁾ и *Hess*⁵⁾ деле за душевно болесна лица исто мишљење односно пасивне способности за *увреду* као и за *децу*.

У нашем К. З. ово питање није решено, али се има узети исто, што и за децу. И душевно болесна лица имају дакле пасивну способност за увреду и клевету.

В. Умрла лица.

1. Према неким умрла лица немају пасивне способности за увреду и клевету. Сопственик правног добра части, може, веле, бити само правни субјекат, а ово опет може бити само жив човек⁶⁾. *v. Bar* на други начин то аргументише. Увреда и клевете се према њему састоје у *наношењу душевног бола*. Пошто исти могу имати само лица, која осећају, то је наравно немогуће увредити или оклеветати умрлог⁷⁾.

Но пошто увреда и клевета могу бити управљене против умрлог лица, и ако се према овим писцима умрло лице у питању не може сматрати као њихова жртва, питање је, ко се има сматрати као жртва дотичне увреде и клевете. На ово питање се је различно одговорило.

Према извесним писцима увреда и клевета нанете умрлом у ствари су управљене против *породице* као једне колективне личности⁸⁾. Оне се дакле имају сматрати као увреда и клевета *породице*. Ово је умесно за случај, кад су увреда и клевета, нанете једном умрлом лицу, тичу посредно и породице. Међутим тога не мора бити, те увредилац и клеветник не би у овом случају могли бити кажњени, кад би се остало при схватању ових писаца. Сем тога би се онда морало узети, да је увреда и клевета једног лица у исто време увек увреда и клевета осталих чланова породице!

Неки схватају увреду и клевету умрлог као повреду *религиозног осећања* („*religiöses Gefühl*“) *сродника*, те према томе њима није место у глави, где се говори о увреди и клевети, већ тамо где је реч о кривичним делима против *рели-*

*гје*¹⁾. Ово схватање је заступљено и у мотивима немачког К. З. „Само под особитим околностима би се, вели *Olshausen*, грдњом успомене умрлог истовремено могла нанети увреда и клевета надживелим члановима породице. Али одредба §-а 189. не почива на овој мисли, већ — према мотивима — на томе, да се треба штитити оправдани религиозни осећај, с којим се надживели сећа свог умрлог оца, своје мајке, свог детета или своје супруге; одредба §-а 189. имала би, сходно намери II пројекта, своје тачније место у одс. 11.“ Ово мишљење је пре свега противно позитивном праву, јер се о увреди и клевети управљеним против умрлог лица говори у одељку, где је реч о увреди и клевети у опште. Тиме се несумњиво изражава мишљење, да умрла лица могу бити пасивни субјекти увреде и клевете. Сем тога осећање пијетета је опште људско осећање, а не религиозно, јер је по својој суштини независно од религиозних представа о смрти, т. ј. од религиозног веровања у будући живот²⁾. Зато неки вели, да постоји овде само повреда *осећања пијетета* код сродника.

Према *Frank*-у увреда и клевета управљене против умрлог лица су кривична дела, која имају за објекат како *породичну част* тако и *осећање пијетета*³⁾. Држећи оба горња мишљења за умесна, он их дакле комбинира. Законски текст говори, вели *Frank*, у прилог тога, да је објекат т. зв. увреде и клевете умрлог осећање пијетета, јер се у § 189. к. з. говори о грдњи на „*успомену*“. С друге стране пак, вели, систематски положај овог §-а нем. К. З. говори у прилог другог мишљења. Што је наведено против прва два мишљења, важи наравно и овде.

Према неким писцима увреда и клевета управљене против умрлог имају се сматрати као непосредна увреда и клевета њему *блиских лица*, која су га надживела⁴⁾. Сама та чињеница дакле, што су ова лица у ближим личним односима са умрлим, довољна је да се и она сматрају као непосредно вређана и оклеветана. По себи је већ разумљиво, да повреда части умрлог не мора бити у исто време повреда части његових сродника. Сем тога кад би тврђење ових писаца било тачно, онда би се морало узети, да је повреда части једног лица у исто време повреда части његових сродника, и ако је он у животу⁵⁾!

Према неким увреда и клевета управљене против умрлог имају се сматрати као посредна увреда и клевета њему *блиских лица*, али само онда, кад је и њихова част занста њима повређена⁶⁾. Али ово би било тачно само, кад би се узело, да овде постоји и увреда одн. клевета умрлог, јер да би било *посредне* увреде и клевете треба пре свега да постоји *непосредна*⁷⁾. Сем тога клевета и увреда

1) В. *v. Liszt* § 95 II 2, *Meyer-Allfeld* 424, *Frank* 307.2) *John* 263, *v. Buri* *Abhandlungen* 87.

3) 182.

4) 335.

5) 29.

6) В. *v. Liszt* § 95 II 2, *Kohler* 148, *Hälschner* 2 199, *Binding* 1 139, (умрла лица немају части, јер им није потребна).

7) 184.

8) В. *v. Liszt* § 95 II 2, *Hälschner* 2 199, *Kohler* 148.1) В. *Olshausen* § 189, 1.2) В. *Lipmann* 342.3) В. *u. Mumm* G S 48 200.4) Тако поред осталих *Landsberg* *Injuria und Beleidigung* 1886, стр. 99.5) Упореди *von Gemmingen-Fürfeld* *Zur Lehre der Beleidigung Verstorbenen* 1905, стр. 42.6) Тако *v. Bar* 184.7) Уп. *von Gemmingen-Fürfeld* 43.

умрлих остала би неправедно некажњена, кад ниједан од његових сродника није посредно увређен оди. оклеветан, или кад их он у опште нема.

Према извесним писцима клевета и увреда управљене против умрлог имају се сматрати као кривична дела против *успомене* умрлог.⁵⁾ Они се позивају и на § 189. немачког К З., у коме се вели: „Ко *успомену* умрлог лица тиме нагрди, што...“ По то је противно месту, на коме се говори о клевети и увреди управљеним против умрлог.

(НАСТАВИКЕ СЕ)

ГРАНИЧНЕ МЕЂЕ УМИШЉАЈА И НЕХАТА

(НАСТАВАК)

Два највиша суда споре се око тога: да ли је за извршење дела из § 128. нужно долозно или кулпно делање, ма да, изгледа, Касациони Суд то довољно не схвата. Ту би свакако нужно било најпре начелно утврдити шта је *dolus* а шта *culpa*. Апелациони Суд то покушава велећи да је *dolus* „зла намера“. За кулпу он вели да је то „немарљивост проста“ где извесно лице случајно (!) или нехатно ради. Касациони Суд просто бега од јаснога изражавања. Он у 1886. години изгледа да није имао израђено схватање о умишљају.

На страни 329.—332. наводи се одлука о § 266. Крив. Зак. — делу кривоклетства. Један судски рачуновођа заклео се да од извесног лица није примио једну суму новаца. После те заклетве буде тужен за кривоклетство јер се поднесе његова признаница издана пре годину дана и тада, као и при полагању заклетве кад му признаница није била још показана, већ на њу само опомену, да се он апсолутно не сећа да је новац примио и да не верује да је признаницу издао. Признаје пак признаницу за своју чим је показана. Утврђује да код њега није било свести о лажности заклетве. Први га суд ипак казни. Апелација то поништи са ових разлога: „из наведеног прописа (закон вели: „ако се са *знањем* криво закуне“) јасно излази да законодавац тражи да извесно лице вољно и са *знањем* лажну клетву положи и да је потпуно убеђено да не постоји факт који заклетвом хоће да утврди, већ нешто што је сасвим противно“. Утврђује даље да у конкретном случају није било свести о неистинитости факта на који се куње.

Касациони Суд то поништи, јер вели: „Знање или незнање кога кривца о томе што ради, закључује се по околностима које или претходе делу, или које дело прате, или за њим иду, пошто се другојачије знање, као унутрашњост кривца, не може на други начин сазнати. Кад кривац изврши таква дела, које скорашњи траг свој остављају и за која он због

тога лако сазнати или их се *опоменути* може, па затим противно овима ради, онда се са поузданошћу може изрећи „да је он *хотично* и са *знањем* доцније противно радио“. Општа седница одбија ово резонување одељења, а Максимовић вели да то није требало чинити.

У овоме случају умишљај је дефинисан као знање и хотење последице.

У јудикатури Касационог Суда од 1899. год. па на даље, која је изложена у трећој свесци „Одлука Касационог Суда“, у издању *Бранича*, осећа се већ једно и костантно и правилно гледиште.

Своју дефиницију умишљаја дао је Касациони Суд у неколико полемика са Апелационим Судом. У одлуци од 15. новембра 1899. г. Бр. 9261 вели се: „Да би се радња оптуженога могла сматрати за долозну није довољно то да је оптужени *знао* да његова радња може имати рђавих последица, већ треба још констатовати да је он и *хтео* да ове последице претрпи лице, против кога је радња управљена“.

У одлуци од 18. марта 1900. год. Бр. 2605 развија се појам још јасније. Тамо се вели: „Кривична намера по усвојеним начелима у криминалној науци састоји се у правилном сватању забрањење противзаконе радње, која се намеравала да изврши. Према томе *воља* — примењена на радњу или нерадњу — која представља материјални елемент кривце, *јесте битни услов кажњивости*. Сама пак кривична намера (*dolus*) појављује се с обзиром на последице радње и на остало, на пр. начин вршења) у три облика: као одређена намера (*dolus determinatus*) као неодређена намера (*dolus indeterminatus*) и као евентуална намера (*dolus eventualis*).

Примени облика одређене намере (*dolus determinatus*) по науци има места код оних забрањених радњи где се воља учиниоца тачно испољава у последицама његове радње т. ј. кад је учинилац *хтео* и *предвидео* једно прецизно зло као последицу своје радње.

Облик неодређене намере (*dolus indeterminatus*) по науци има места код оних забрањених радњи, где се воља може испољити у разним последицама његове радње т. ј. кад је учинилац *предвиђао* разне *зле последице своје радње*, ну исту врши без обзира на то која ће од последица наступити. Овде учинилац само претпоставља, замишља могућност, али не и извесност резултата, извесност какве штетне, одређено очекиване последице.

Намера је евентуална (*dolus eventualis*) и даје се констатовати код оних извршених радњи, где се јављају последице које иду даље од воље учиниоца т. ј. кад је учинилац предвиђао и хтео извесно зло, а у исти мах и предвиђао, но не да је хтео и наступање другог, акцептујући га као могућни резултат његове радње, дакле као последицу која иде ван домаћаја његова циља. На пр. паљевина зграда одређених за обитавање, па при паљевини изгоре и становници зграда.

Да ли је учинилац хтео и ову радњу да изврши или је она била само неизбежна последица за постигнуће другога

циља — за кривичну је одговорност сасвим све једно, другим речима: кад је учињено зло *нужна* или бар обична последица свесно и вољно (*хотично*) умишљеног дела, учинилац, који је свесно учинио дело такве природе, да је из њега морало произаћи зло, које је учињено, мора се сматрати као да је не само предвидео него хтео то зло.

Касациони је Суд стао на земљиште теорије воље и сматра да је долус вољно остваривање предвиђених последица. У своме разлагању он је потпуно акцептирао одредбе аустрискога казненога законика.

Од највећег практичнога значаја јесте схватање Касационог Суда о неодређеној намери (*dolus indeterminatus*) при коме он постојано остаје и по коме је поништио неколико одлука нижих судова. Такав је случај на пр. у одлукама од 9.—X—1899. год. Бр. 7911, Бр. 3832, 15. новембра 1899. год. Бр. 9261, 28. новембра 1899. год. Бр. 10533, 8. фебруара 1900. год. Бр. 1017, 18. марта 1900. год. Бр. 2605 на пр. оптужени је у сутон бацио се испред својих вратница на Илију каменом и размркао му главу толико да је наскоро умро. Првостепени и Апелациони Суд осуде га на 8 година робије за дело злоставе са непредвиђеном смртном последицом. У примедбама I одељења Касационог Суда вели се: „Није утврђена намера оптуженога да Илију злостави, већ се на против има узети да га је ударио у неодређеној намери (*dolus indeterminatus*) и по томе оптужени је кривично одговоран за оно дело, које је последица његове противправне радње, а то је дело *убиства*“. (Одлуке стр. 58.). Или, кмет наређује општинскоме служитељу да избаци из кафане једнога пијаног. Овај вади смртоносан нож и удари кмета у груди услед чега му нанесе лаку телесну повреду. Првостепени и Апелациони Суд осуде га за покушај убиства јер је употребио смртоносно оруђе а Касациони Суд нађе да је напад извршен у неодређеној намери те отуда не може бити покушаја убиства, већ је оптужени крив само за последицу коју је произвео, а то је лака повреда тела (стр. 39.). Или, тужени је тужиоца ударио два пута ножем у леђа. Првостепени га и Апелациони Суд казне за покушај убиства. Касациони Суд вели: „Апелациони Суд погрешно је нашао у овоме случају покушај убиства. Напротив, из свега онога што је утврђено ислеђењем не да се *извести несумњива намера за убиство* те да може бити кажњен за покушај тога дела, него по томе што је доказано да се оптуженик пре дела завадио са тужиоцем и да су се узајамно гађали каменицама и најпосле да је поводом тога оптуженик ударио оптужиоца каменом, има се узети да је дело извршено са неодређеном намером (*dolus indeterminatus*). Зато оптуженик може бити одговоран само за последице своје радње, а то је повреда тела“. (стр. 12., 13.).

(НАСТАВИКЕ СЕ)

Живко Топаловић.

⁵⁾ Тако поред некојих старих писаца (н. пр. *Gott-dammer* у *Archiv für Preuss. Strafrecht* св. 15, стр. 367) *Binding* 188, *Blumensath* *Die Religion und ihr strafrechtlicher Schutz* 33, *von Gemmingen Fürfeld* 46, 77.

КРИМИНАЛИТЕТ У СРБИЈИ

(1908—1909 год.)

(НАСТАВАК)

а) Убиства.

Поменули смо већ, да у погледу убиства најгоре стоји округ топлички. У

у срезу <i>косаничком</i>	једно убиство на	262 становника
» » <i>прокупачком</i>	» »	568 »
» » <i>добричком</i>	» »	1368 »
» вароши <i>Прокупиљу</i>	» »	2785 »

Опште је позната ствар, да ова силна убиства у округу топличком потичу из узрока на које полицијска власт има врло мало утицаја: географски положај округа, природа насељеног елемента и несрећност аграрних одношаја.

Крагујевачки округ заузима *друго* место међу окрузима по убиствима, или боље рећи по односу између извршених

у срезу <i>јасеничком</i>	једно убиство на	753 становника
» » <i>крагујевачком</i>	» »	900 »
» » <i>гружанском</i>	» »	1042 »
» » <i>лепеничком</i>	» »	1051 »
» вароши <i>Крагујевцу</i>	» »	1707 »

Треће место заузима округ *руднички* са својих 93 убиства (једно убиство на 840). У њему је, опет, најгори срез *љубишки*, у коме је за 5 година извршено 54 убиства, три пут више по срезу *таковском* (17). За ово исто време у срезу *качерском* извршено је 22 убиства.

По једно убиство долази:

у срезу <i>љубишком</i>	на	562 становника
» » <i>качерском</i>	»	885 »
» » <i>таковском</i>	»	1536 »
» вароши <i>Г. Милановцу</i>	—	

И *чачански* округ стоји рђаво у погледу убиства (једно убиство на 866 становника). Најгори је срез *моравички* са 43 убиства, а за њим долазе: *драга-*

у срезу <i>гочанском</i>	29 убиства или једно убиство на	783 становника
» » <i>посавском</i>	35 » » » »	807 »
» » <i>космајском</i>	35 » » » »	1007 »
» » <i>врачарском</i>	26 » » » »	1069 »
» » <i>колубарском</i>	23 » » » »	1139 »

Убиства у округу *пожаревачком* — који је у погледу убиства *шести* међу окрузима — овако су распоређена:

у срезу <i>холољском</i>	46 убиства или једно убиство на	486 становника
» » <i>звишком</i>	33 » » » »	660 »
» » <i>рамском</i>	42 » » » »	849 »
» » <i>млавском</i>	49 » » » »	1092 »
» » <i>моравском</i>	25 » » » »	1304 »
» » <i>голубачком</i>	12 » » » »	1346 »
» » <i>пожаревачком</i>	31 » » » »	1608 »
» вароши <i>Пожаревцу</i>	6 » » » »	1995 »

Од 174 убиства, колико их је у означеном периоду времена извршено у округу *моравском*, на сам срез *деспотовачки* долази 48, и ако је овај срез, по броју становника, после *темнишког*, најмањи у овом округу. Остала убиства овако су распоређена: у срезу *ресавском* 35, у срезу *параћинском* 33, у срезу *белничком* 25, у срезу *левачком* 15, у срезу *темнишком* 9 и у *Ђурији* 9.

њему је, опет, најгори срез *косанички*, у коме је за пет година извршено 94 убиства, док је у *Прокупиљу* за ово време извршено свега 2, у срезу *добричком* 23, а у *прокупачком* 76.

У односу према броју становника, у округу топличком извршује се:

у срезу <i>косаничком</i>	једно убиство на	817 становника
» » <i>јасеничком</i>	» »	51; за њим долазе: <i>гружански</i> са 48, <i>лепенички</i> са 37, <i>крагујевачки</i> са 36 и <i>Крагујевац</i> са 9.

Однос убиства према броју становника овакав је:

у срезу <i>моравичком</i>	на	548 становника
» » <i>трнавском</i>	»	714 »
» » <i>драгачевском</i>	»	955 »
» » <i>жичком</i>	»	974 »
» » <i>студеничком</i>	»	1208 »
» вароши <i>Чачку</i>	»	2573 »

По једно убиство врши се:

у срезу <i>моравичком</i>	на	548 становника
» » <i>трнавском</i>	»	714 »
» » <i>драгачевском</i>	»	955 »
» » <i>жичком</i>	»	974 »
» » <i>студеничком</i>	»	1208 »
» вароши <i>Чачку</i>	»	2573 »

Округ *београдски* стоји такође врло рђаво у погледу криминалитета, а у погледу убиства *пет* је међу окрузима. Што је још жалосније, међу његовим срезовима врло је мала разлика у овом погледу. Тако је у њима извршено:

у срезу <i>гочанском</i>	29 убиства или једно убиство на	783 становника
» » <i>посавском</i>	35 » » » »	807 »
» » <i>космајском</i>	35 » » » »	1007 »
» » <i>врачарском</i>	26 » » » »	1069 »
» » <i>колубарском</i>	23 » » » »	1139 »

По једно убиство извршује се:

у срезу <i>деспотовачком</i>	на	525 становника
» вароши <i>Ђурији</i>	»	579 »
» срезу <i>ресавском</i>	»	865 »
» » <i>параћинском</i>	»	1140 »
» » <i>белничком</i>	»	1433 »
» » <i>левачком</i>	»	1967 »
» » <i>темнишком</i>	»	2581 »

И округ *ужички* у погледу убиства долази у горе округе. За означену петого-

годишњу периоду у њему је извршено 128 убиства (једно убиство на 1084 становника), која су овако распоређена: срез *ужички* 32, срез *пожешки* 25, срез *златиборски* 20, *ариљски* и *рачански* по 17, *црногорски* 11 и *Ужице* 6.

По једно убиство извршује се:

у срезу <i>ужичком</i>	на	701 становника
» » <i>ариљском</i>	»	882 »
» вароши <i>Ужице</i>	»	971 »
» срезу <i>пожешом</i>	»	1043 »
» » <i>златиборском</i>	»	1317 »
» » <i>црногорском</i>	»	1514 »
» » <i>рачанском</i>	»	1558 »

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Начелник среза ражањског, актом Бр. 7624, пита:

»Пресудом ово-среске власти од 27. априла 1910. год. Бр. 3948, кажњени су по чл. 157. тач. 2. зак. о општинама и то: Сретен Стевић, председник општине брачичке са сто динара и Милен Тодосијевић, благајник исте општине са педесет динара у корист државне касе, што у року предвиђеном у чл. 130. зак. о општинама нису саставили буџет општине брачичке.

Пресуду ово-среске власти одобрио је и Државни Савет решењем својим од 7. августа 1910. год. Бр. 7027. које је решење предато Сретену и Милену а одмах за тим од њих је тражена наплата, по они исту нису хтели по ожити.

Док су акта по жалбама Сретеновој и Миленовој послата Државном Савету и Државни Савет донео по истом решење, Сретен и Милен *престали су бити општински часници*.

Молим уредништво „Полицијског Гласника“ за објашњење: Може ли се у овом случају — пошто су кажњени општински часници престали бити општински часници пре него што је пресуда постала извршном — ова казна од њих наплатити, или пошто већ до данас сами казну нису платили, може ли се према њима применити чл. 168. зак. о општинама — замена затвором, или са њиховим силаском са положаја општинских часника има се сматрати да је и ова казна отпала?“

— На ово питање одговарамо:

Важност пресуде, која је постала извршном, може се поништити само путем помиловања или кад застари.

Према томе, пресуда којом су осуђени општински часници, мора се извршити без обзира на то, што су осуђена лица, *после изречене казне*, престала бити општински часници.

Ако они не би платили казну у законском року, пресуда ће се тада извршити на начин прописан чл. 168. закона о општинама.

Али, како је ова казна изречена као административно — дисциплинска мера,

са задатком да општинске часнике нагна на правилан рад, а међутим, силаском њиховим са тога положаја промашен је циљ казне, то би било и упутно и праведно, да се учини предлог за помиловање, ако би, наравно, они поднели молбу.

На тај начин они би били поштеђени једне казне, којој после њиховог силаска са положаја општинских часника, у истини нема разложне и праведне основице.

Овако мисли уредништво, ма да Државни Савет у одлуци својој од 17. новембра пр. год. Бр. 10790, истина не баш у истоветном случају, налази да казни не би у опште било места.

II

Суд општине трстеничке у срезу посавском, актом својим Бр. 221, пита:

„Бив. деловођа овог суда, пресудом ваљев. првост. суда осуђен је на 30 дана затвора за дело из § 112. и 132. крив. зак. за 27 дин.

Пошто бив. деловођа није пресудом осуђен на губитак грађанске части, то је општински одбор, на основу чл. 53. в. закона о општинама, узео га за *млађег писара* и општин. благајника.

Ову одлуку начел. ср. посавског под 22. тек. месеца № 1056, задржао је од извршења с тога, што је бив. деловођа осуђен по § 112. и 132. крив. закон. из користољубља и да не може бити писар ни благајник.

Према овоме моли се уредништво за објашњење: може ли бив. деловођа бити млађи писар или благајник или не, пошто у пресуди није означено да је осуђен и на губитак грађанске части?“

— На ово питање одговарамо:

По § 38. Крив. Закона, губитак грађанске части може бити досуђен само онде, где се то у закону изречно каже. (§ 18. Крив. Зак.).

Како дела из § 112. Крив. Закона не повлаче губитак грађанске части, то ова околност не би била препрека да неко уђе у општинске службенике.

Али како су у чл. 53. в. закона о општинама и ова дела изједначена са онима, где се губи грађанска част, то ни лица, осуђена за дела из § 112. Крив. Закона, не могу бити општински службеници, док не протекне време од пет година, од дана издржане или опроштене осуде.

У осталом интерес саме општине захтева, да на положају благајника има човека чиста и ничим неокалана, те је за осуду поступак одбора, што је изабрао човека, чија је склоност ка послузи општинским новцем утврђена судском пресудом.

III

На акт суда општине ливадичке Бр. 294, одговара се, да је питање о застарелости општинског приреза расправљано у неколико бројева овога листа, па и у бр. 2. за ову годину, и зато сада уредништво неће да даје никакав одговор.

Нека деловођа прати шта у листу излази, па неће постављати непотребна питања.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Пропис тачке 3. чл. 114. закона о општинама у супротности је са чл. 53. в. истог закона, као доцнијим по времену, те по томе и лица, која су осуђивана за злочин, и преступе и иступе учињене из користољубља, могу бити изабрана за општинског деловођу после пет година од дана, када су повратила грађанску част.

Одбор општине к. . . ., као надлежан на основу чл. 113. закона о општинама, одлуком својом од 11. маја 1910. године № 544. изабрао је за деловођу општинског С. А., дотадањег свог деловођу.

Ова одлука на основу чл. 85. закона о општинама достављена је надзорној власти на одобрење.

Надзорна власт, разматравши ову одлуку, нашао је, да је незаконита по томе, што С. А. не може бити општински деловођа, пошто је судски осуђиван за прљава дела — чл. 114. зак. о општинама. С тога је решењем од 12. маја 1910. год. № 3733. задржала ову одборску одлуку од извршења.

По изјављеној жалби од стране општинског одбора, III. Одсек Државног Савета поништио је решење надзорне власти у главном с тога, што у решењу није означено за које је дело, и кад избрани деловођа осуђиван, нити је актима приложена односна пресуда, из које би се то видело.

После овога, надзорна власт наредбом од 8. септембра, а затим наредбом од 17. септембра 1910. године № 7591. тражила је да суд и одбор општински одмах разреши од дужности, односно отпусти из службе деловођу С. А., пошто је судски осуђиван за прљава дела, те по чл. 114. закона о општинама нема услова за деловођу.

Како општински суд по овим наредбама није поступио, то је за неизвршење ових наредба узет на одговор председник општинског суда П. Д., па је изјавио, да је одбор општински, као надлежан, одлуком својом изабрао за деловођу С. А., налазећи, да овај има законских услова за то место. Та одлука достављена је надзорној власти, и све дотле, док се та одборска одлука не огласи за неправилну, он нема могућности да деловођу отпусти из службе; у толико пре, што је и Државни Савет поништио решење надзорне власти које се односи на задржање од извршења ове одлуке.

Надзорна власт, на основу чл. 158. закона о општинама, пресудом од 21. септембра 1910. године № 7696. казнила га је са 20 динара.

По изјављеној жалби, III. Одсек Државног Савета нашао је, да се из пресуде Апелационог Суда од 17. маја 1899. године № 2025 види, да деловођа С. А. није ни осуђиван на губитак грађанске части, већ само на губитак државне службе за једну годину. Према томе на њега се није могао ни применити пропис чл. 114. тач. 3. закона о општинама, кад према чл. 53. в. истог закона, као доцнијем по времену, службеник општински може бити и онај,

који је осуђиван за прљава дела, кад протече 5 година од повраћаја грађанске части.

С тога се не може узети да жалитељ није хтео да изврши наредбу државне власти на закону основану, па према томе се на њ није могла применити казна, предвиђена у чл. 158. закона о општинама.

С ових разлога, на основу чл. 170. закона о општинама, решио је, да се пресуда надзорне власти поништи.

Одлука од 30. децембра 1910. године № 10237.

Један случај уништаја избора кмета услед тога, што је кандидат за то звање био председник бирачког одбора.

С. П., из Б., жалио се Државном Савету противу избора кмета села Б., који је извршен 28. новембра 1910. год., због ових неправилности:

1., што је збору председавао избрани кандидат П. И.; и

2., што избрани кмет дугује општинској каси по облигацији.

Трећи Одсек Држ. Савета, по разматрењу односних акта и оцени жалбених навода, нашао је, да овај избор не може остати у снази, јер је утврђен навод жалитељев, да је збору председавао П. И., који је том приликом био кандидат за кмета, а тиме је повређен пропис последњег одељка чл. 52. а закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се овај избор поништи.

Одлука од 4. јануара 1911. године № 12549.

Један случај застарелости казне, изречене од стране надзорне власти, на основу чл. 158. закона о општинама, према општинским часницима.

Пресудом среске власти од 7. фебруара 1910. године № 2213., а на основу чл. 158. закона о општинама, кажњен је Ђурађ Ж., кмет села В. са 20 динара, за неизвршење наредба среске власти.

Ова пресуда саопштена је осуђеном кмету 8. фебруара 1910. године, и он је противу исте благовремено изјавио жалбу Државном Савету, предавши је среској власти 10. фебруара исте године.

Среска власт под 20. априла 1910. године написала је спроводно писмо за пошљај ове жалбе и односних акта, али су са овим писмом акта примљена у Државном Савету тек 22. новембра исте године.

Трећи Одсек Државног Савета, нашао је, да је пресуда у смислу § 396. кривичног закона застарела, јер надзорна власт за време од 20. априла 1910. године па до 22. новембра исте године није ништа радила, нити што предузимала да прекине застарелост.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се акта врате перасмотрена.

Одлука од 18. децембра 1910. године № 11256.

Један случај неумесне примене чл. 12. и 18. уредбе о касапницама.

Одбор општине Д. М.... на дан 22. новембра 1910. године, донео је одлуку, да се на дан 28. новембра 1910. године одржи и четврта лицитација за издавање под закуп касапске аренде, са условима: да купац (арендатор) није обавезан имати увек меса, пошто је клање сваком слободно, али да положи на име кауције 500 динара и да аренду полаже месечно унапред; у противном општина има право одрећи му закуп без икакве накнаде... итд.

Надзорна власт наша је, да је ова одлука противна чл. 12. и 18. уредбе о касапницама, по којим је законским прописима купац касапске аренде дужан увек имати меса. Према томе, ако би се одобрила одлука одборска, дошло би догле, да варошица некада остане без меса, а за то не би имао ко да одговара. С тога је решењем од 5. децембра 1910. године № 9733 задржала од извршења горњу одлуку одборску.

По изјављеној жалби пуномоћника општинског, III. Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што одлука суда и одбора, која говори о давању касапске аренде под закуп, није била противна прописима чл. 12. и 18. уредбе о касапницама од 8. априла 1839. године, јер се ови законски прописи не односе на арендаторе, већ само на касапе.

Навод пак надзорне власти, да, ако се одобри горња одлука суда и одбора, може наступити и такав случај, да варошица једног дана остане без меса, неумесан је, пошто се из саме одлуке види, да је у варошици задржано и даље слободно клање стоке.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 31. децембра 1910. године № 12154.

Јос. Н. Ст.

Одлука одељења Касац. Суда о сукобу војне власти са полиц. влашћу о томе: која је власт надлежна за извиђање и оптужбу грађан. лица која су учинила кривицу из § 115. војног казненог законика.

Поводом сукоба команданта моравске дивизијске области и начелства округа тимочког по кривици Милутина Ц. Нињића пекара и Тасе Радуловића кафеџ. из Зајечара, оптужених за дело из § 115. војног казненог законика, Касациони Суд расмотрио је акте ове кривице, па је нашао:

Надлежност војних власти и војних судова у кривичним делима регулисана је у одредбама, које су изложене у глави II. законика о поступку војних судова у кривичним делима. У тим одредбама нигде није поменуто да се надлежност војних судова простире и на грађанска лица, којима би се имало судити по § 4. војног казненог законика за кривице, тамо именоване, које се казне по војном казненом законнику.

Према изложеноме, кад закоником о поступку војних судова у кривичним делима није предвиђено да ће војни судови судити и грађанским лицима, која учине какво дело казнимо по војном казненом законнику, онда се надлежност за извиђање оваквих дела учињених од грађанских лица има да одреди према општем кривич. суд. поступку, тим пре што према § 3. кривич. суд. пост. у II. одељку и војницима има да суде грађан. судови кад су учинили какво казнимо дело у друштву са грађан. лицима.

Из свега наведеног, за извиђање ове кривице, па дакле и за оптужбу поменутог Милутина и Тасе, надлежно је начелство округа тимочког, а не војна власт.

М. Л. Р.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Душан Костић, коцкар, звани „Гале“, чију слику износимо, у друштву са **Славком Х. Сотировићем**, такође познатим коцкаром, извршио је крађу новаца Никодију Јанко-

вићу, сељаку из Каменице у срезу нишком, па су побегли незнано куда.

Душан је стар 24 године, мали, сувољав. Одело носи кад сељачко кад обично грађанско.

Славо је стар 20 година, повисок, сувољав. Од одела има зеленкаст капут и шешир од зеленог филца.

Акт начелства округа нишког Бр. 1861.

На тавану бараке Франсоа Манжа, на прузи Параћин—Зајечар, нађен је убијен **Јован Ђоновић**, радник из Црне Горе, који је до краја децембра пр. године, радио на тунелу.

Утврђено је да су убице **Јован Ђатковић** и **Никола Никчевић**, и да су убијеном однели 600 динара у новцу, пасош, све хартије и једне ципеле са федерима.

Ђатковић је из Пипера у Црној Гори, стар је 30 година, раста средњег, плав, бркова жутих, брија се.

Никчевић је такође из Црне Горе, али одавно живи у срезу јабланичком као насељеник, стар је 28 година, висок, плав, бркова жутих.

Треба их нарочито тражити по рудницама и на новим железничким пругама, јер се они махом баве тим послом.

Депеша начелника ср. параћинског Бр. 2740.

Драгутин Стаменковић, земљодеац из Тешице, оптужен је за злонамерну палељину, али се налази у бегству.

Он је стар 54 године, раста омаленог, сувољав, косе смеђе, очију плавих, бркова малих проседих, брија се.

Депеша начелника среза моравског, окр. нишког Бр. 958.

Милац Јовановић, кочијаш, родом из Велеречи у срезу таковском, извршио је онај крађу своје газди Мих. Радоњићу, пуковнику, па побегао.

Он је стар 20—22 године, средњег раста, дежмекаст, у лицу смеђ, косе смеђе, бркова кратких дебелих, кад говори отеже.

Депеша начелства крагујевачког Бр. 2305.

Исидор Мојсеско, акордант предузећа за грађење железничке пруге, има да одговара

за дело из § 192. крив. закона код начелника среза жичког, али је незнано куда отумарао. Лични опис непознат.

Акт начелника среза жичког Бр. 13653.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

Т Р А Ж И С Е

Драгутин Н. Станојевић, ковачки калфа из Медвеће у срезу деспотовачком, отумарао је незнано куд.

Он је стар око 15 година, раста омаленог, дежмекаст, смеђ, у сељачком оделу.

Депеша начелника ср. ресавског Бр. 2337.